

Mednarodni dan gora

11. december 2022

Pripravila: Doroteja Bokavšek

Združeni narodi so razglasili leto 2022 za "Mednarodno leto trajnostnega razvoja gora,, z namenom ozaveščanja o zaščiti in trajnostnem razvoju gorskih območij.

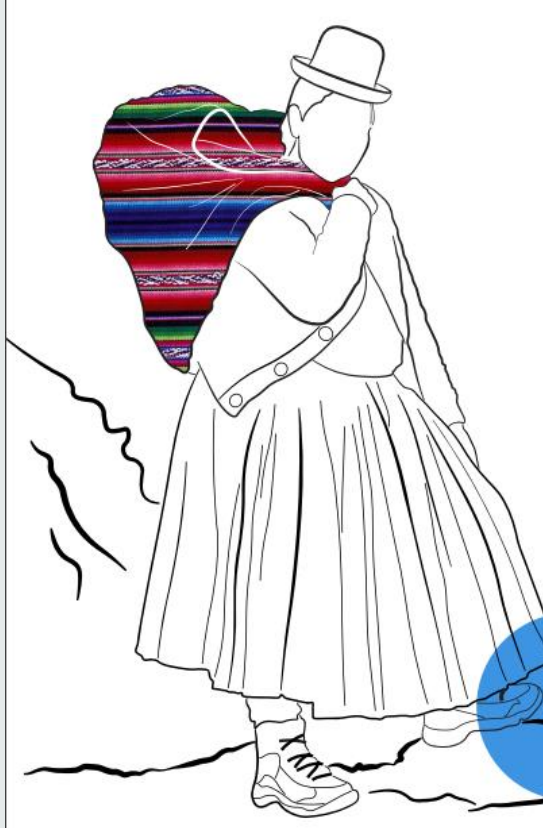

Naravni park Julijsko predgorje in Triglavski narodni park sta v letu 2016 prejela evropski certifikat - *Listino za trajnostni turizem* (CETS) v zavarovanih območjih za celotno čezmejno območje ekoregijo Julijske Alpe, obnovljeno za novo petletno obdobje v letu 2020.

Iskanje ravnotežja med varstvom okolja, gospodarskim razvojem in blaginjo alpskega prebivalstva ni le nekaj, kar se dobro sliši, ampak je ključno za dobro življenje v Alpah, zdaj in v prihodnje.

Trajnostni razvoj je torej v alpski regiji že uveljavljen koncept, je področje, na katerem Alpska konvencija utira pot.

Slogan letošnjega mednarodnega dneva gora:

»Ženske premikajo gore«

Namen:
osvetlitev položaja žensk v gorskih regijah

»Ženske imajo ključno vlogo pri varovanju okolja ter družbenem in gospodarskem razvoju gorskih območjih. Pogosto so glavne upravljalke gorskih virov, varuhinje biotske raznovrstnosti, skrbnice lokalne kulture, poznavalke tradicionalne medicine in nosilke tradicionalnega znanja.«

- Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo.

Trajnostna naravnost v gorah

KMETOVANJE

TURIZEM

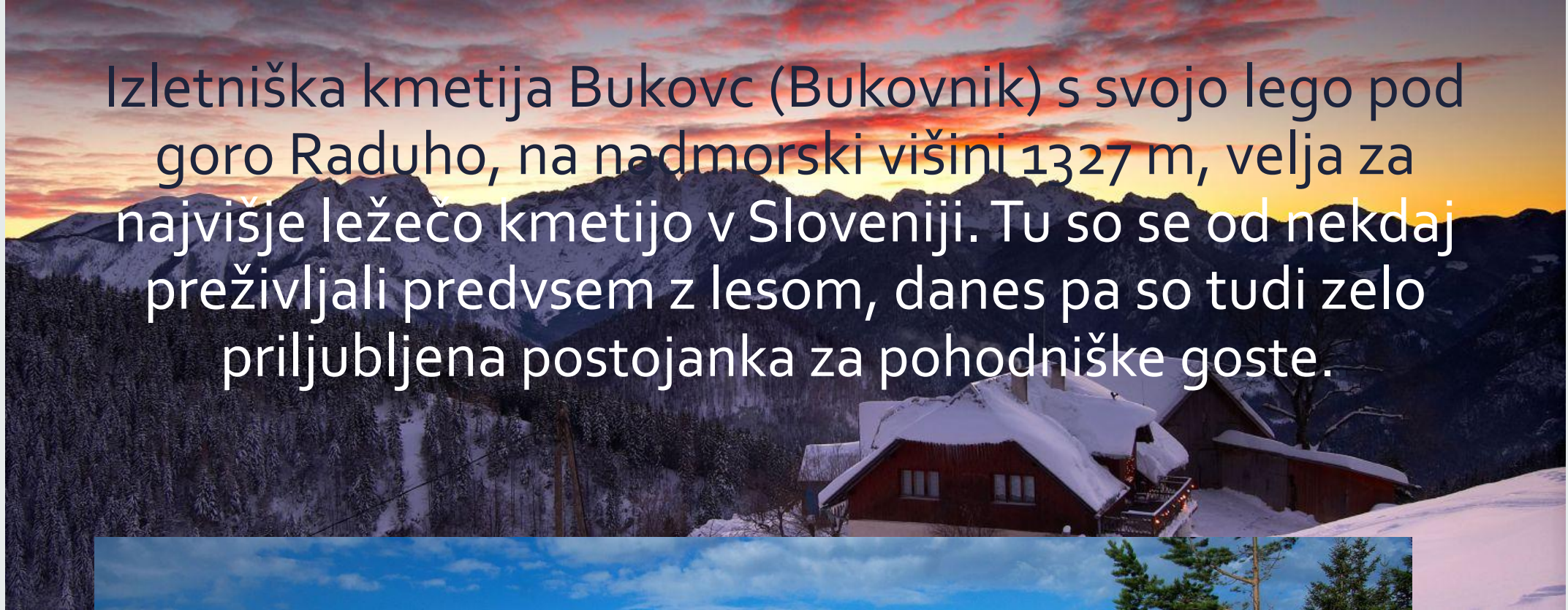
Waste on mountains in Kyrgyzstan 2019 © Jason Sheldrake

Gorska območja predstavljajo tudi obdelovalne površine, ki zagotavljajo hrano, zato se moramo obiskovalci zavedati, da moramo pokrajino po obisku zapustiti čisto in brez kupov smeti!

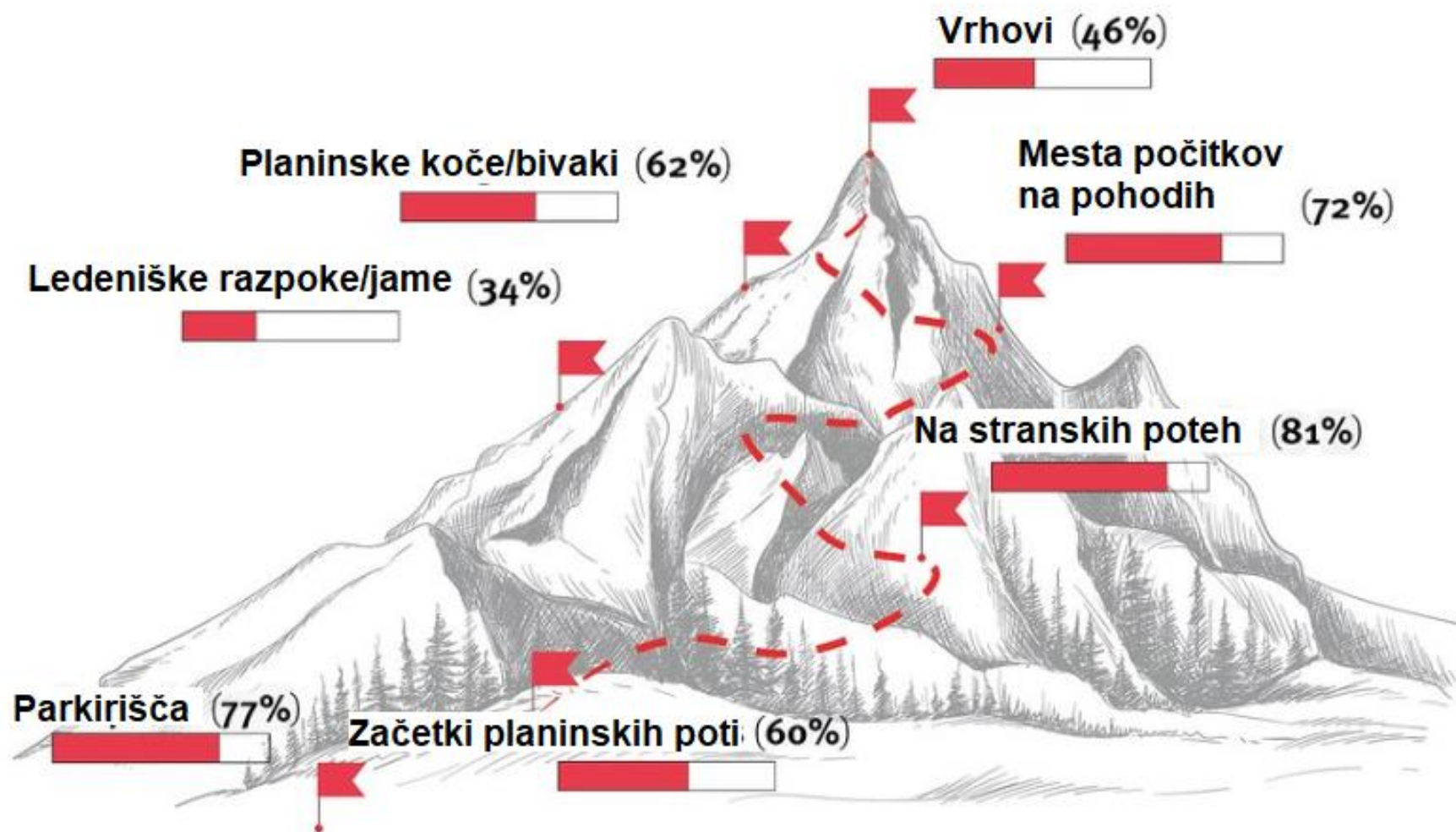
Vabljeni k ogledu filma: Kmetijstvo v gorah

Izletniška kmetija Bukovc (Bukovnik) s svojo lego pod goro Raduho, na nadmorski višini 1327 m, velja za najvišje ležečo kmetijo v Sloveniji. Tu so se od nekdaj preživljali predvsem z lesom, danes pa so tudi zelo priljubljena postojanka za pohodniške goste.

Kje največkrat najdemo smeti v gorskem svetu?

Gore so del narave. V gorah smo le na obisku. Zato bodimo previdni in obzirni do drugih obiskovalcev in prebivalcev gora.

 Držimo se označenih in urejenih poti. Tako se ne bomo izgubili in motili prebivalcev gora.

 Spoštujemo gore. Na izlet se odpravimo le ob stabilnem vremenu, primerno obuti in oblečeni. Hodimo previdno in pazimo, da ne krušimo kamenja.

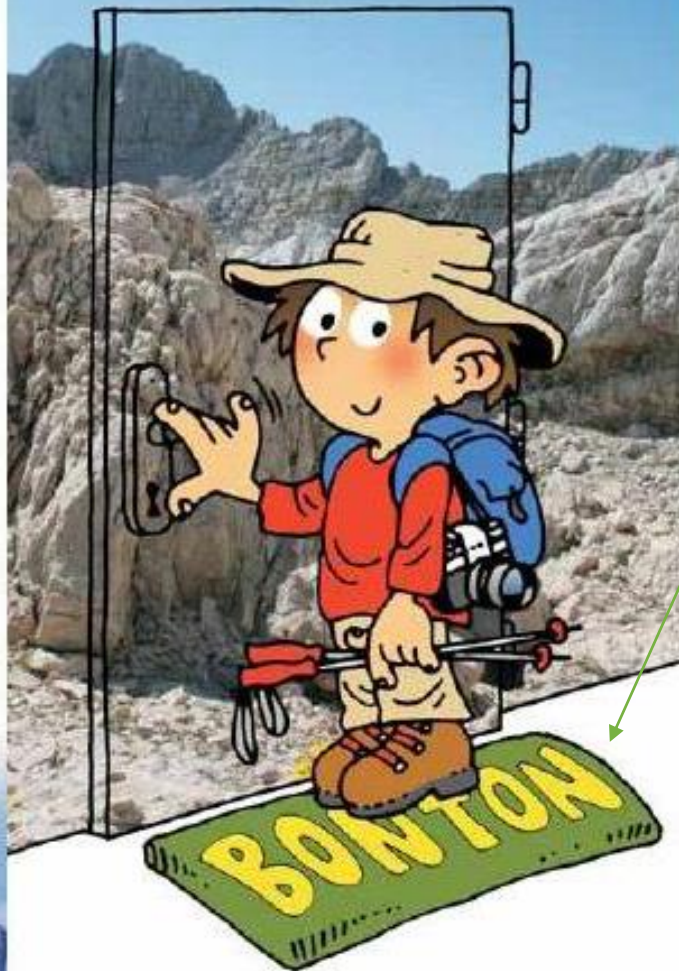
 Ne nabirajmo gorskega cvetja. Spoštujemo predpise o nabiranju gob in rož.

 Naravo spoznavamo z vsemi čutili. Spomine shranimo v mislih in fotoaparatu.

 Bodimo tihi. Hrup, kričanje in glasba motijo živali pri prehranjevanju in počitku. Še posebej so občutljive v času parjenja, vzreje mladičev in pozimi.

 Gore niso smetišče. Kar smo prinesli s seboj, tudi odnesimo nazaj v dolino.

NA OBISKU V GORAH

Zavod Republike Slovenije
za varstvo narave

Trajnostni planinski turizem
je bil osrednja tema
lanskega mednarodnega
dneva gora.

PLANINSKO PAŠNIŠTVO

Tradicionalni način izrabe pašnikov v gorskem in hribovitem svetu.

S trajnostnim in usmerjenim planinskih turizmom bomo spoštovali tudi kulturne in duhovne vrednote ter vrednote življenja ljudi, ki v gorah živijo. Pravi planinski turizem spodbuja sonaravne verige pridelovanja hrane in lokalnih izdelkov nasploh.

Vabljeni k ogledu →

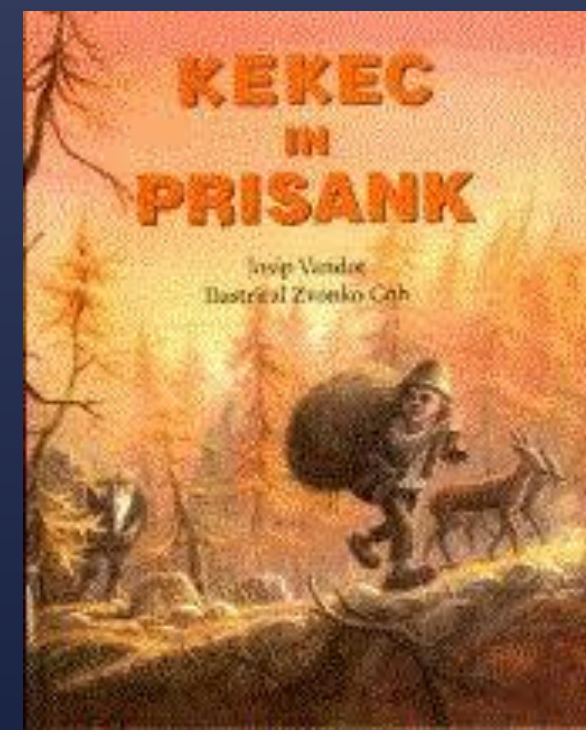
Letos v sklopu praznovanj mednarodnega dneva gora poteka že 8. festival Brati gore, ki spodbuja praznovanje kulturne raznolikosti in hkrati podobnosti v Alpah in ustvarja povezave med gorami in kulturo.

Vabljeni k ogledu filma "Ljudje, knjige in gore – po sledih alpske literature,,

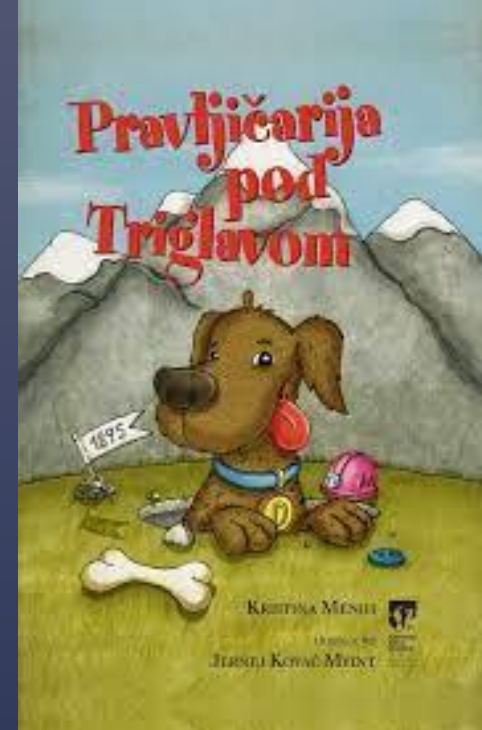
Nekaj predlogov za branje:

Mojiceja Podgoršek	S kozo Kiko v gore
Julius Kugy	Delo, glasba, gore
	Po Kugyjevih poteh: od Trente do Zajzere: Julius Kugy, slovenske gore in ljudje
Rafko Dolhar	
	Nazaj v planinski raj: alpska kultura slovenstva in mitologija Triglava
Boštjan Šaver	
Marija Cvetek	Bohinjske pravljice (Naš voča je včas zapodval)
Josip Vandot	Kekčeve zgodbe
Viki Grošelj	Najvišji vrhovi celin

Kristina Menih	Pravljčarija pod Triglavom
Mirko Kunčič	Triglavske pravljice
France Bevk	Pastirci
Janez Trdina	Bajke in povesti o Gorjancih
Brigita Čeh	Od markacije do markacije
SVETLANA MAKAROVIC	MI, KOSOVIRJI
Marjeta Zorec	Čez planine in doline : pripovedke o slovenskih hribih in dolinah
	30+ dobrih praks blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje v Biosfernem območju Julijske Alpe
Laura Krajnc in Mojca Sovdat	Zgodba o treh pticah, jajcu in mački, ki so šli na goro Visoko

Vabljeni v šolsko knjižnico.

Za ljubitelje gorske narave

VIRI:

- <https://www.fao.org/international-mountain-day/theme/en/>
- <https://www.pzs.si/novice.php?pid=16017>
- <https://www.fao.org/mountain-partnership/internationalyear2022/en/>
- <https://www.gore-ljudje.si/Kategorije/Novosti/za-trajnostni-razvoj>
- <https://www.grida.no/publications/868>
- https://gridarendal-website-live.s3.amazonaws.com/production/documents/s_document/988/original/IYM_Policy_Brief_-_Keeping_Mountains_Waste_free_Sep28.pdf?1664383367
- https://www.google.com/search?q=smeti+odnesi+v+dolino&rlz=1C1GCEA_enSI901SI901&sxsrf=ALiCzsZ8J2CamM3Evp8C6ht9lhG4SorEPA:1669836737022&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjO5KvMotb7AhUF16QKHQoIDVoQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1920&bih=937&dpr=1#imgsrc=Qt9j2OjqplxusM
- https://www.google.com/search?q=smeti+odnesi+v+dolino&rlz=1C1GCEA_enSI901SI901&sxsrf=ALiCzsZ8J2CamM3Evp8C6ht9lhG4SorEPA:1669836737022&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjO5KvMotb7AhUF16QKHQoIDVoQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1920&bih=937&dpr=1#imgsrc=AJ0782HUb-coXM
- <https://www.solcavska-panoramska-cesta.si/si/tocke-obiska/izletniska-kmetija-bukovc>
- https://www.alpconv.org/fileadmin/user_upload/Projects/RMF/Modern_Alpine_Literature.pdf
- <https://www.tnp.si/sl/spoznajte/kmetijstvo/planinsko-pasnistvo/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ZRe17mOmPuc>